

Antiwitwaswetgeving voor bank- en verzekeringstussenpersonen

Christophe Verhelst

A R G O

Topics

1. Inleiding
2. AML procedures en wettelijke verplichtingen
 - Wettelijk kader
 - AML verplichtingen
 - Beperking Cash
 - Sancties
3. Take-aways uit controle FSMA

1

Inleiding

Antiwitwaswetgeving voor bank- en verzekeringstussenpersonen

1

Inleiding

Intro

Antiwitwaswetgeving voor bank- en verzekeringstussenpersonen

Witwassen: wat is het?

- **Witwassen** = in het legale circuit brengen van gelden die een illegale of criminele herkomst hebben, bijvoorbeeld:

- Georganiseerde misdaad
- Drugs
- Illegale wapenhandel
- Ernstige en georganiseerde fiscale fraude
- Sociale fraude
-

- **Doel:**

Gelden met een illegale oorsprong te kunnen gebruiken zonder dat de illegale of criminele herkomst getraceerd kan worden

Vaak een cirkelbeweging aangezien de persoon die witwast de gelden wil kunnen gebruiken

Witwassen: hoe werkt het?

1: Placement

Via cash of andere financiële instrumenten worden de illegaal verkregen middelen in het reguliere financiële circuit gebracht (bijvoorbeeld door verscheidene kleine cash stortingen (te laten) uitvoeren)

2: Layering

Opeenvolging van financiële transacties om de illegale oorsprong te verbergen (bijvoorbeeld door gebruik van offshore accounts)

3: Integration / extraction

Witgewassen fondsen opnemen zonder de aandacht te trekken van autoriteiten voor legitieme doeleinden (bijvoorbeeld de aankoop van een huis / wagen)

Terrorismefinanciering: wat is het?

- **Financiering van terrorisme** = verstrekken of verzamelen van fondsen voor terroristische activiteiten

- **Doel:**

Fondsen inzamelen en verplaatsen zodat een terroristische aanslag gepleegd kan worden

Vaak een lineaire beweging aangezien men de fondsen ongezien van punt A naar punt B wil brengen

- **Terrorismefinanciering volgt vaak gelijkaardige geldstromen als witwassen:**

- Fondsen kunnen illegale of criminele oorsprong hebben, maar dit is niet noodzakelijk
- Verduistering van de fondsen is van belang om onder de radar te blijven (voorkomen dat instanties kunnen zien dat de fondsen bewegen en wie de opdrachtgever en begunstigde zijn) => schaduwbanken of fysieke transport van fondsen

Is witwassen een recent fenomeen?

China - 2000 jaar geleden
Schaduwbank systeem om
belastingen te ontwijken

US – 1920 – Al Capone
Drooglegging
Gebruik wasserettes

Zuid Amerika - 1980
Drugkartels

2000
Terrorisme

2000
Massa
vernietigingswapens

1

Inleiding

AML over de grenzen heen

Antiwitwaswetgeving voor bank- en verzekeringstussenpersonen

Internationale problematiek

- Witwassen is een **internationale problematiek** waarbij vaak meerdere landen betrokken zijn:

Offshore landen, waarbij verscheidene landen betrokken zijn om de oorsprong moeilijk of niet te kunnen traceren

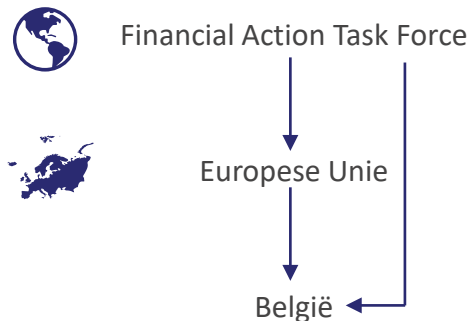

Valse transacties, bijvoorbeeld een valse aankoop van tweedehandswagen uit het buitenland

Bij financiering zal er een geldstroom door verschillende landen lopen om de oorsprong, maar ook het doel te verbergen

- Dit vereist dus een **internationale aanpak**

Financial Action Task Force (FATF)

- **Internationale organisatie die gericht is op:**

Identificeren trends op het vlak van witwassen en terrorismefinanciering

Doen van aanbevelingen op vlak van AML

Evaluatie van AML policies en risico's van deelnemende lidstaten

In kaart brengen van hoog AML risico landen

Financial Action Task Force (FATF)

Wereldwijd Netwerk

- 37 lidstaten (Rusland tijdelijk opgeschort)
- 1 observer: Indonesië
- 9 FATF Associate Members
- Ook niet aangesloten landen worden aangemoedigd om effectieve maatregelen te nemen.

Black (high risk) and grey (increased monitoring list)

Black list:

Korea

Iran

Myanmar

Grey list:

Albania – Barbados – Burkina Faso – Cayman Islands – Congo – Gibraltar – Haiti – Jamaica – Jordan – Mali – Mozambique – Nigeria – Panama – Philippines – Senegal – South Africa – South Soudan – Syria – Tanzania – Türkiye – Uganda – United Arab Emirates - Yemen

Europese Unie - AMLD-richtlijnen

Focus:

- Europa
- Coherent beleid op Europees niveau (geen forum shopping)
- Lidstaten aligneren zodat sanctionering door de EU mogelijk is

Tool => richtlijnen:

- Bepaalde principes bepalen
- Eenzelfde procedure te voorzien
- Minimale principes voorzien die nageleefd moeten worden
- Samenwerking en vervolging over de grenzen binnen de EU stimuleren

Veranderlijk landschap: op vandaag zit men al aan AMLD 5 en AMLD 6 zit in de pipeline

1

Inleiding

En wat voor mij?

Antiwitwaswetgeving voor bank- en verzekeringstussenpersonen

Ver van mijn bed?

▪ Kredietbemiddelaar:

- Op vandaag niet rechtstreeks onderworpen aan de antiwitwaswetgeving
- MAAR, vaak worden bepaalde taken uitbesteed aan de kredietbemiddelaar omdat zij in contact staan met de klant

Face to face identificatie

Voorschotten

▪ Verzekeringstussenpersoon (levensverzekering)

- Rechtstreeks onderworpen aan de antiwitwaswetgeving

Ver van mijn bed?

▪ Voorbeeld

- Een prospect van 18 jaar heeft interesse in een wagen en na configuratie komt de wagen op € 111.503
- Hij geeft aan dat hij hiervoor een consumentenkrediet wenst aan te gaan
- Hij bezorgt u een loonfiche waaruit een maandelijks netto-inkomen heeft van € 2.300
- Hij dringt aan op een voorschot van € 35.000 en vraagt of dit voorschot cash, met biljetten van € 20, betaald kan worden

Ver van mijn bed?

▪ Kredietbemiddelaars - voorbeelden:

Betaling voorschotten via grote cash betalingen

Gebruik valse loonfiches en valse ID cards

Gebruik tussenpersonen voor het aangaan van het krediet en aankoop activa

Overname kredietwaardige onderneming door malafide personen

▪ Verzekeringstussenpersonen – voorbeelden:

Betaling premiums met crimineel geld (en vervolgens een polis annuleren)

Gebruik tussenpersonen voor aangaan verzekering met een derde partij als begunstigde

Overdracht verzekering naar criminele organisatie die vervolgens uitbetaald worden / polis annuleren

2

AML procedure en verplichtingen

Antiwitwaswetgeving voor bank- en verzekeringstussenpersonen

2

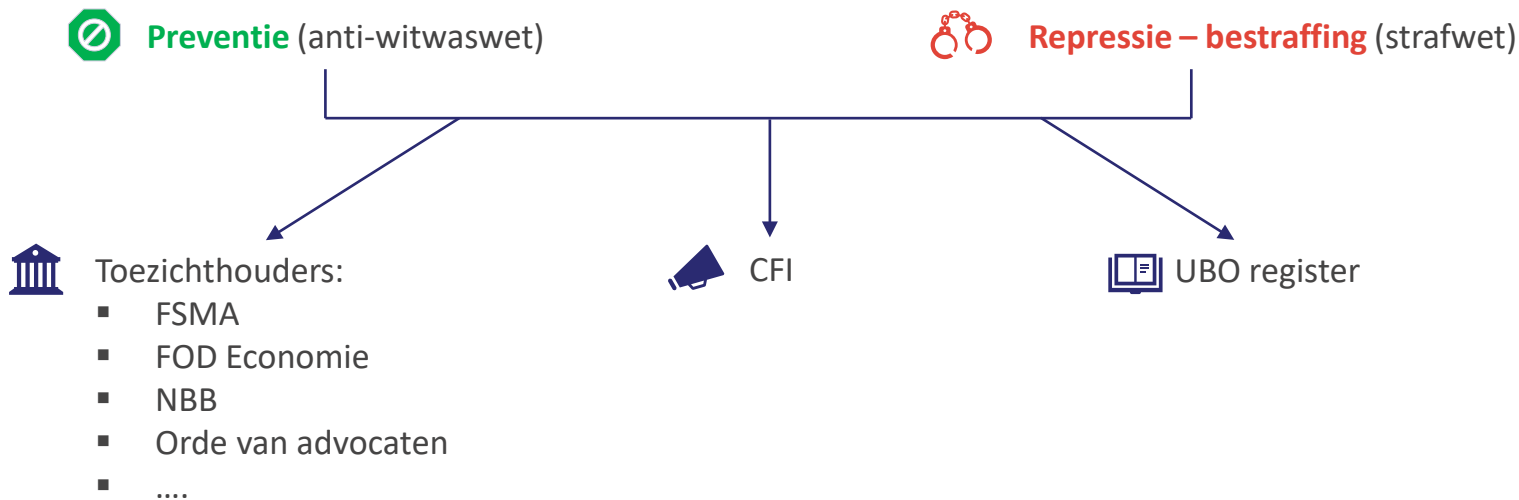
AML procedure en verplichtingen

Wie – Wat?

Antiwitwaswetgeving voor bank- en verzekeringstussenpersonen

Wettelijk kader en actoren

Voorkomen is beter dan genezen:

Relevante toezichthouders

- **FSMA** – toezichthouder mbt. kredieten
- **FOD Economie** – toezichthouder mbt. financiële lease
- **Wat:**

Beleid – reglementair

- Reglementen waarin ze een eigen beleid uiteenzetten afgestemd op de sector
- Verduidelijking en sensibilisering via standpunten, nieuwsbrieven en video's

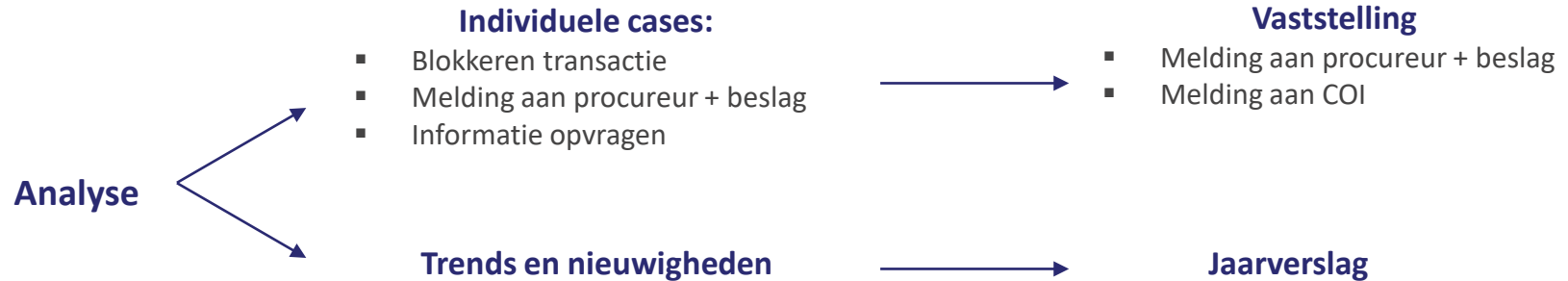

Administratief toezicht

- Risicobeoordeling voor de sector waarover zij toezichthouder zijn
- Controle (ter plaatse of op afstand) van onderworpen entiteiten op naleving AML-wetgeving
- Sancties bij niet-naleving (zie later)

Cel voor financiële informatieverwerking (CFI)

- Verwerken en verstrekken van informatie voor bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme

Cel voor financiële informatieverwerking (CFI)

Aantal **meldingen** CFI door
onderworpen entiteiten

2019	21.846
2020	28.649
2021	43.351

Aantal **meldingen** CFI door
andere bevoegde instanties

2019	2.633
2020	1.824
2021	1.225

UBO register

Wat:

- Centraal raadpleegbaar register
- Registratie uiteindelijk begunstigen (=de personen die feitelijk voor de onderneming instaan/begunstigde zijn van een levensverzekering)

Doel: Toereikende, accurate en actuele informatie ter beschikking te stellen over de uiteindelijke begunstigen van in België opgerichte vennootschappen, trusts, stichtingen, (internationale) vzw's, etc.

2

AML procedure en verplichtingen

Preventie

Antiwitwaswetgeving voor bank- en verzekeringstussenpersonen

Overzicht

- 1) Toepassingsgebied
- 2) Risicogebaseerde benadering
 - Hoe moet een onderneming met AML risico's omgaan?
- 3) Organisatie en procedures
 - Hoe moet een onderneming zich organiseren?
 - Welke interne procedures moeten er voorzien worden?
- 4) Waakzaamheid
 - Wanneer mag een klant geaccepteerd worden?
 - Welke transacties moeten opgevolgd worden?
- 5) Melding aan de CFI
 - Wanneer moet een transactie gemeld worden?
- 6) Cash

2

Preventie

Toepassingsgebied

Antiwitwaswetgeving voor bank- en verzekeringstussenpersonen

Wettelijke uitgangspunten

▪ Witwassen

- 1) het **omzetten of overdragen van geld of andere goederen**, wetende dat deze verworven zijn uit een criminele activiteit of uit een deelneming aan een dergelijke activiteit, met de bedoeling:
 - de 'illegale herkomst' ervan te verhehlen of verhullen
 - een persoon die bij een dergelijke activiteit betrokken is te helpen ontkomen aan de juridische gevolgen van zijn daden
- 2) het **verhehlen of verhullen** van de werkelijke aard, oorsprong, vindplaats, vervreemding, verplaatsing, rechten op of de eigendom van geld of goederen, wetende dat deze verworven zijn uit een criminele activiteit of uit een deelname aan een dergelijke activiteit
- 3) het **verwerven, bezitten of gebruiken** van geld of goederen, wetende op het tijdstip van ontvangst dat deze voorwerpen verworven zijn uit een criminele activiteit of uit deelneming aan een dergelijke activiteit
- 4) de volgende daden m.b.t. één van de drie voorgaande punten: **deelnemen aan, medeplichtig zijn aan, pogen tot, hulp aan, aanzetten tot, vergemakkelijken van, raad geven over.**

▪ Financiering van terrorisme

- de **verstrekking of verzameling van geldmiddelen** en andere vermogensbestanddelen
- op welke wijze ook, **rechtstreeks of onrechtstreeks**
- met het **oogmerk** dat, of in de wetenschap dat, deze middelen
- **geheel of gedeeltelijk** zullen worden gebruikt
- door een **terroristische organisatie**, of door een **terrorist die alleen handelt**
- zelfs zonder **enige band met een bepaalde terroristische daad**.

Specifieke misdrijven (zie bijlage)

Wie valt onder de AML-wetgeving?

Relevant

- Verzekeringsbemiddelaars mbt. levensverzekeringsproducten
- Kredietgevers (consumentenkrediet en hypothecair krediet)
- Personen gespecialiseerd in financieringshuur (leasing – KB 55)

Volledige lijst in bijlage

Een AML misdrijf is dichterbij dan je denkt

Voorbeeld

- Een prospect van 40 jaar wenst een hypotheek krediet aan te gaan voor een woning van € 310.000 die zij zelf zal bewonen.
- De prospect is winkelbediende in een supermarkt en heeft een netto-inkomen van € 1.750
- Zij beweert ook huurinkomsten te ontvangen voor een bedrag van € 1.000, ze deelt u mee dat dit huurinkomsten betreffen van een appartement dat ze verhuurt. Zij kan hiervan geen huurovereenkomst voorleggen.
- De kredietgever analyseert de rekeningafschriften en stelt vast dat er wekelijks € 250 euro gestort wordt

2

Preventie

Risicogebaseerde benadering

Antiwitwaswetgeving voor bank- en verzekeringstussenpersonen

Risicogebaseerde benadering?

Risicogebaseerde benadering?

- **AML beleid moet uitgaan van een risicogebaseerde benadering:**

Evaluatie van de risico's die de entiteit loopt

In functie van deze risico's de gepaste AML maatregelen nemen

- **Doelstelling:**

- **Optimale toewijzing van de beschikbare middelen** inzake de antiwitwassen **op alle niveaus** te bevorderen
- **Preventie zo doeltreffend mogelijk** te maken

- **Hoe** => risicobeoordeling op 2 niveaus

Een algemene beoordeling van de risico's waaraan de onderworpen entiteit is blootgesteld

Beoordeling van de risico's per klant

2

Preventie

Organisatie

Antiwitwaswetgeving voor bank- en verzekeringstussenpersonen

Gedraglijnen en procedures

- Onderworpen entiteit moet doeltreffende **gedraglijnen, procedures en interne controlemaatregelen** ontwikkelen en toepassen

- **Inhoud:**

- Risicobeheermodellen**

- (aan welke AML risico's wordt de entiteit blootgesteld?)

- Cliëntacceptatie**

- (welke checks worden er tav. een klant uitgevoerd en wanneer wordt hij geaccepteerd?)

- Waakzaamheid t.a.v. cliënten en hun transacties**

- (welke checks voeren we tijdens de klantenrelatie uit om AML risico's te identificeren/onderzoeken?)

- Melding van vermoedens**

- (hoe worden vermoedens van witwassen gemeld / behandeld?)

- Bewaring van documenten en stukken**

- (hoe (lang) worden documenten bijgehouden?)

- Interne controle**

- (hoe gaan de medewerkers / distributeurs met de AML verplichtingen om?)

Gedraglijnen en procedures

Enkel op niveau van mijn onderneming?

Ook:

- ✓ Passende betrouwbaarheid personeel of externen
- ✓ Sensibiliseren en opleiding personeel of externen
- ✓ AML procedures op groepsniveau

Personen die op de naleving toezien

Hooggeplaatst leidinggevende:

- Deel van bestuursorgaan / effectieve leiding
- Ziet op hoogste niveau toe op de naleving van de wettelijke/reglementaire verplichtingen

AMLCO:

- Onder toezicht hooggeplaatst leidinggevende
- Staat in voor het toezicht op de naleving van de gedragslijnen / procedures, analyse atypische verrichtingen, meldingen CFI

Cumul? Bij kleinere entiteiten kunnen beide functies gecombineerd worden

2

Preventie

Risico beoordeling

Antiwitwaswetgeving voor bank- en verzekeringstussenpersonen

Algemene risicobeoordeling

Algemene risicobeoordeling waarin:

- De witwas-risico's waaraan ze wordt blootgesteld in kaart worden gebracht en beoordeeld
- Passende maatregelen mbt. de geïdentificeerde risico's neemt:

Aard en omvang van de onderneming

Klantenrisico

Geografisch risico

Product risico

Transactie / distributiekanaalrisico

- Een indeling maakt naar **low** – **medium** – **high** risico's

Algemene risicobeoordeling

Verplicht mee te nemen	Indicatieve factoren voor potentieel lager risico	Indicatieve factoren voor een potentieel hoger risico
Het doel van een rekening of een relatie	Cliëntgebonden risicofactoren: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Beursgenoteerde vennootschappen ✓ Overheden of overheidsbedrijven ✓ Geografisch gebied met laag risico 	Cliëntgebonden risicofactoren <ul style="list-style-type: none"> ✓ Zakelijke relatie vindt plaats in ongebruikelijke omstandigheden ✓ Geografisch gebied met hoog risico ✓ Rechtspersonen of juridische constructies die vehikels zijn voor aanhouden persoonlijke activa ✓ Vennootschappen met gevolmachtigde aandeelhouders of aandelen aan toonder ✓ Bedrijven met veel geldverkeer in contanten ✓ Complexe eigendomsstructuur ✓
De omvang van de activa die door een cliënt worden gedeponereerd of de omvang van de gesloten verrichting	Risicofactoren gebonden aan producten, diensten, verrichtingen of leveringskanalen: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Levensverzekeringen met een lage premie ✓ Pensioenverzekering zonder afkoopclausule ✓ Aanvullend pensioenfonds/pensioenstelsel ✓ Producten waar het WG/F risico wordt beheerd door andere factoren zoals bestedingslimieten of transparantie van eigendom 	Risicofactoren gebonden aan producten, diensten, verrichtingen of leveringskanalen: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Private banking ✓ Producten die anonimiteit bevorderen ✓ Zakelijke relaties op afstand zonder afdoende identificatie ✓ Betalingen die worden ontvangen voor onbekende of niet-verbonden derden ✓
De regelmaat of de duur van de zakelijke relatie	Geografische risicofactoren <ul style="list-style-type: none"> ✓ EU Lidstaten ✓ Derde landen met doeltreffende systemen ✓ Derde landen met lage corruptie ✓ Derde landen die beantwoorden aan FAG aanbevelingen 	Geografische risicofactoren <ul style="list-style-type: none"> ✓ Landen zonder afdoende anti witwas bestrijding ✓ Landen waartegen embargo's zijn uitgevaardigd ✓ Landen die financiering of ondersteuning verschaffen voor terroristische activiteiten

Risico?

Voorbeeld:

- Een kandidaat-kredietnemer wenst een groene lening aan te gaan voor de plaatsing van zonnepanelen
- De prospect geeft aan dat zijn maandelijkse inkomsten afkomstig zijn van een bitcoin rekening. Via deze bitcoin rekening heeft hij een maandelijks inkomen van gemiddeld € 8.000
- Als bewijs bezorgt hij rekeninguittreksels waaruit blijkt dat hij inkomsten van een bitcoin rekening ontvangt. De inkomsten op zich zijn wel correct

2

Preventie

Waakzaamheid

Antiwitwaswetgeving voor bank- en verzekeringstussenpersonen

Algemene waakzaamheidsverplichting

▪ Algemene waakzaamheidsverplichting

Identificatie + identiteitsverificatie van cliënten, hun lasthebbers en uiteindelijk begunstigen

Beoordelen van de kenmerken van de cliënt en het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie of de occasionele verrichting (+ eventueel inwinnen van bijkomende info)

Doorlopende waakzaamheid t.a.v. de zakelijke relaties en verrichtingen

▪ **Risico:** waakzaamheid is gebaseerd op een individuele risicobeoordeling van de risico's in hoofde van de klant:

Als de klant een **verhoogd risico** vertoond => **moeten** maatregelen van verhoogde waakzaamheid worden toegepast

Als de klant een **verlaagd risico** vertoond => **kunnen** vereenvoudigde waakzaamheidsmaatregelen worden toegepast

2

Preventie

Identificatie klanten en inschatting klanten

Identificatie en verificatie

 Know your customer – wie is mijn klant?

 Wat moet je nagaan?

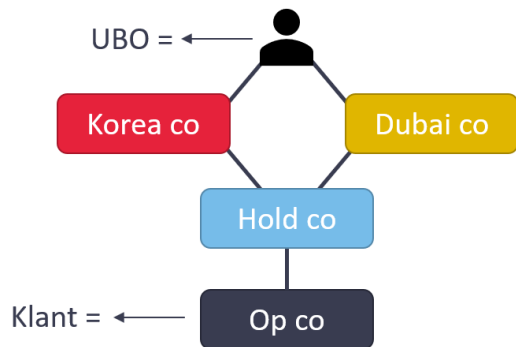
 Identificatie en verificatie identificatie van klanten en lasthebbers :

- ✓ Wanneer je een zakelijke relatie aangaat (voor een contract gesloten wordt)
- ✓ Bij vermoeden van witwassen of financiering van terrorisme
- ✓ Twijfels over de juistheid van de verkregen identificatiegegevens (bijv. valse documentatie)

 Bij een vennootschap of VZW => **Identificatie en verificatie identiteit uiteindelijk begunstigde (UBO)**

UBO?

Wat: Identificatie van de persoon die eigenaar is / zeggenschap heeft over een bepaalde structuur

Wie:

Natuurlijke persoon die de uiteindelijke eigenaar is van of zeggenschap heeft over de klant of de lasthebber van de klant

De begunstigde van een levensverzekeringsovereenkomst

Natuurlijke persoon voor wiens rekening een verrichting wordt uitgevoerd of een zakelijke relatie wordt aangegaan

Wat moet je dan opvragen?

Alle informatie om met voldoende zekerheid de persoon te kunnen onderscheiden van elke andere persoon

In functie van het **risiconiveau**

Minstens:

Natuurlijke personen	Rechtspersonen
Naam + voornaam	Maatschappelijke naam
Geboortedatum + plaats (voor natuurlijke personen in hun hoedanigheid van UB > in de mate van het mogelijke)	Maatschappelijke zetel
Adres (in de mate van het mogelijke)	Lijst van de bestuurders + de bepalingen inzake de bevoegdheid om de rechtspersoon te verbinden

Identificatie klant

Voorbeeld:

- Een prospect contacteert u telefonisch of per e-mail voor het afsluiten van een levensverzekering
- Hij deelt u per e-mail mee dat hij akkoord is met de simulatie, bezorgt u zijn loonfiches en een scan van zijn ID-card en vraagt u om een kredietaanvraag in te dienen.

Identificatie klant

Issue – geen face to face verificatie

Niet-uitvoeren face to face verificatie

- Vergroot kans op fraude via valse documenten (ID-cards, loonfiches,...)
- Verkleint kans op recuperatie bij een fraudegeval drastisch, aangezien de werkelijke dader niet te vinden is
- Vormt een inbreuk op de AML wetgeving

AML policy kan voorzien in het digitaal identificeren van een persoon

- Uitlezen ID card (itsme)
- Via webcam (maar dan moet er ook software voorzien zijn die deepfake's kunnen identificeren)

Lukt identificatie niet, ga dan geen contract aan

Kenmerken klant, doel en aard verrichting

Uitgangspunt: passende maatregelen om de kenmerken van de cliënt en het doel en de aard van de zakelijke relatie of occasionele verrichting te beoordelen

Centrale vraag:

- Stemt de financiering of het verzekeringsproduct overeen met de kenmerken van de klant en zijn doelstellingen?
- Bijvoorbeeld:

Omvang financiering <-> tewerkstelling en loon

Voorschot <-> mogelijk spaarverleden

Levensverzekering <-> levensverwachting / inkomen

Kenmerken klant, doel en aard verrichting

- **Maatregelen moeten toelaten om:**
 - Het cliëntacceptatiebeleid uit te voeren
 - Een doorlopende waakzaamheid aan de dag te leggen
 - De nodige info te verzamelen voor de specifieke verplichting tot verhoogde waakzaamheid (PEPs, correspondent banking)
- **Onmogelijk:** als dit niet mogelijk is => geen relatie aangaan/reeds bestaande relatie beëindigen

Kenmerken klant

Voorbeeld:

- Een kandidaat-kredietnemer contacteert u voor een afspraak voor een krediet voor een wagen.
- Tijdens de afspraak is de kandidaat-kredietnemer vergezeld van een tweede persoon. Bij de bespreking van de financieringsmogelijkheden bezorgt de prospect al zijn gegevens, maar toont verder geen interesse in het krediet. De andere persoon toont wel interesse en bespreekt met u de financiering.
- Wanneer je de gegevens van de wagen bespreekt, kan de prospect zelfs niet het model aanduiden.
- Raketings vraag je aan de prospect of hij op dit ogenblik een wagen heeft en wat hij hiermee zal doen, waarop hij jou verbaasd antwoordt dat hij deze vanzelfsprekend zal houden

Klant succesvol geïdentificeerd en geen witwasrisico gespot. Zijn we nu klaar?

2

Preventie

Doorlopende waakzaamheid

Antiwitwaswetgeving voor bank- en verzekeringstussenpersonen

Doorlopende waakzaamheid

- **Uitgangspunt:** Ook tijdens de klantenrelatie moet er aandacht gespendeerd worden aan mogelijke AML risico's
- **Concreet:**
 - Aandachtig onderzoek van de verrichtingen en de oorsprong van de geldmiddelen om te controleren dat deze overeenstemmen met de kenmerken van de cliënt en het doel en de aard van de zakenrelatie => moet toelaten om atypische verrichtingen op te sporen
 - Het actueel houden van de cliëntgegevens (identificatiegegevens, kenmerken van de klant, aard van de zakenrelatie, PEP?)
 - Indien nodig => risiconiveau van de zakenrelatie aanpassen

Doorlopende waakzaamheid

Kredieten:

- ✓ Plotse vraag tot toevoeging nieuwe contractspartij
- ✓ Betalingen van een ander bankrekeningnummer
- ✓ Heel snel vervroegde terugbetaling

Verzekeringstussenpersoon:

- ✓ Zeer snelle afkoop van polis
- ✓ Betalingen van een ander bankrekeningnummer

2

Preventie

Verhoogde waakzaamheid

Antiwitwaswetgeving voor bank- en verzekeringstussenpersonen

Verhoogde waakzaamheid

Wanneer:

Verificatie van de identiteitsgegevens onmogelijk

Natuurlijke of rechtspersonen of met juridische constructies die gevestigd zijn in een derde land met hoog risico

Geldmiddelen die verband houden met en of zakenrelaties gevestigd in een fiscaal paradijs

Politiek prominente personen

- ✓ PEP zelf
- ✓ Naast geassocieerden
- ✓ Familieleden
- ✓ Cooldown: 12 maanden

2

Preventie

Analyse atypische verrichtingen en melding vermoedens

Analyse atypische verrichtingen en melding CFI

Analyse: Atypische verrichtingen worden **onder toezicht van de AMLCO** geanalyseerd

Melding: er moet aan de CFI gemeld worden wanneer de onderneming **weet, vermoedt of redelijke gronden heeft om te vermoeden:**

- 1) Dat geldmiddelen, ongeacht het bedrag, verband houden met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme
- 2) Dat verrichtingen of pogingen tot verrichtingen verband houden met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme (er moet ook gemeld worden als de cliënt beslist om de transactie niet uit te voeren)
- 3) Buiten de gevallen hierboven, dat een feit waarvan ze kennis hebben, verband houdt met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme

Belangrijk:

Er wordt niet aan de klant of betrokken derden meegedeeld dat een melding aan de CFI plaatsvindt!!

Melding CFI

Bescherming melders:

- Verstrekking ter goeder trouw van info aan CFI
 - ✓ Geen burgerrechtelijke-, strafrechtelijke of tuchtrechtelijke aansprakelijkheid
 - ✓ Geen nadelig of discriminatoir optreden van de werkgever
- CFI meldt verdachte dossiers geanonimiseerd door aan parket
- De bevoegde autoriteiten die het onderzoek leiden nemen gepaste maatregelen om de personen die gemeld hebben te beschermen

2

Preventie

Cash

Antiwitwaswetgeving voor bank- en verzekeringstussenpersonen

Cash

Maximum 3000 euro

Tenzij:

- Verkoop op schenking tussen 2 consumenten
- Uitgifte door een financiële instelling
- Vastgoedtransacties => geen cash met een controle door de notaris

Beperking gebruik cash

Case:

- Een klant contacteert u voor een levensverzekeringsproduct voor zichzelf en zijn partner
- Tijdens het gesprek deelt de klant u mee dat hij door het overlijden van zijn grootmoeder best wat cash heeft. Hij vraagt of hij de premies cash kan komen betalen.
- Er zou nooit meer dan 3.000 euro in 1 keer betaald worden maar gespreid over de duurtijd van de verzekering is dat wel het geval

2

AML procedure en verplichtingen

Sancties

Antiwitwaswetgeving voor bank- en verzekeringstussenpersonen

Sancties

Administratief:

- ✓ Bevel om gedrag te stoppen
- ✓ Tijdelijk verbod om een functie uit te oefenen
- ✓ Intrekking/schorsing vergunning
- ✓ Bekendmaking op website
- ✓ Boetes:
 - ✓ Rechtspersonen: 10.000 euro -> 10 % omzet van voorafgaand jaar
 - ✓ Natuurlijke personen: 5.000 euro -> 5.000.000 euro

Stafrechtelijk:

- ✓ Geldboetes 225 euro – 2.500.000 euro bij:
 - Hinderen inspecties
 - Weigeren gegevens te verstrekken
 - Bewust onjuiste of onvolledige gegevens te verstrekken
- ✓ Geldboetes 225 euro – 225.000 euro bij schending cash bepaling
- ✓ Witwasmisdrijf:
 - Gevangenisstraf 15 dagen – 2 jaar
 - Geldboete (25 euro – 100.000 euro)
 - Verbeurdverklaring

3

Take-aways controle FSMA

Controle FSMA

Thema	Vaststelling
AMLCO	<ul style="list-style-type: none">✓ Aangesteld✓ Onvoldoende kennis AMLCO✓ Onvoldoende kennis
Algemene risicobeoordeling	<ul style="list-style-type: none">✓ Bestond✓ Hield geen rekening met specifieke kenmerken voor hun activiteiten✓ Risicofactoren kwamen niet overeen met de business
Individuele risicobeoordeling	<ul style="list-style-type: none">✓ Onvoldoende gedetailleerd
Opsporen atypische verrichtingen	<ul style="list-style-type: none">✓ Geen procedure om atypische verrichtingen te onderzoeken✓ Ook geen leidraad over meldingen aan CFI
Financiële embargo's	<ul style="list-style-type: none">✓ Werden niet altijd consequent nageleefd
Documentatie	<ul style="list-style-type: none">✓ Werd vaak niet bewaard

AMLCO

▪ Vaststellingen:

- Er niet altijd een hoger geplaatste leidinggevende werd aangesteld
- De persoon die als AMLCO werd aangesteld, niet steeds deze functie in de praktijk uitoefende
- De AMLCO onvoldoende kennis had om de functie uit te oefenen

▪ Take-aways

- Stel de relevante personen aan, ook bij kleinere ondernemingen (cumul?)
- Volg AML ontwikkelingen op
- (Informeer de relevante persoon dat hij/zij als AMLCO is aangesteld)

Algemene risicobeoordeling

▪ Vaststellingen:

- Er vaak op een algemeen template gewerkt werd en specifieke risico's niet in kaart waren gebracht
- Dat de algemene risicobeoordeling kort voor de controle was opgesteld
- De algemene risicobeoordeling niet altijd door de AMLCO was opgesteld en niet op de hoogte was
- Er geen risico categorieën geïdentificeerd waren
- Er geen follow-up gebeurde

▪ Take-aways:

- Template is niet voldoende, maak steeds (tijdig) een beoordeling op de onderneming
- Breng risico's in kaart
- Volg de guidelines van de FSMA
- Voer risicocategorieën in, al is dit soms lastig vanuit business perspectief
- Actualiseer de risicobeoordeling voldoende en laat dit afchecken door AMLCO / wettelijk bestuursorgaan

Individuele risicobeoordeling

▪ Vaststellingen:

- Niet alle klanten worden in een risicocategorie ondergebracht (soms omdat er geen zijn)
- Er werden niet systematisch controles op klanten uitgevoerd naar vermogenstoestand, beroepsactiviteit, economische sector etc.

▪ Take-aways:

- Definieer risicocategorieën
- Stel de lastige vragen aan de klant en documenteer
- Documenteer ook waarom een bepaalde klant in een bepaalde risicocategorie geplaatst wordt

Identificatie

▪ Vaststellingen:

- Er geen of onvoldoende procedure om klanten te identificeren was uitgewerkt
- Personeelsleden niet ingelicht waren over de identificatie van klanten
- Er geen informatie was ingewonnen of dat deze niet geverifieerd was

▪ Take-aways:

- Stel een procedure op en sensibiliseer personeel over de AML wetgeving, minstens hoe een klant geïdentificeerd moet worden
- Identificeer niet enkel, maar verifieer ook de verkregen informatie indien nodig
- Bewaar de bewijsstukken

Atypische verrichtingen en melding CFI

▪ Vaststellingen:

- Er meestal geen procedure was om atypische verrichtingen op te sporen
- Als er een procedure was, er geen procedure was die een snelle opvolging door de AMLCO waarborgde
- Als er een procedure was, iemand anders dan de AMLCO de analyse uitvoerde
- Herkomst van geldmiddelen soms nooit onderzocht werd
- Er vaak geen procedure was om aan de CFI te melden

▪ Take-aways:

- Voorzie een procedure waarin:
 - ✓ Guidance wordt gegeven over wat atypische verrichtingen zijn
 - ✓ Wordt beschreven hoe deze gemeld kunnen worden aan de AMLCO
 - ✓ Wordt beschreven hoe de analyse door de AMLCO zal plaatsvinden
 - ✓ Een luik is opgenomen over de melding aan CFI
- Stel de lastige vragen en onderzoek de herkomst van geldmiddelen

Twijfels

- Heb je twijfels, raadpleeg de website van de FSMA: <https://www.fsma.be/nl/strijd-tegen-witwassen-van-geld-en-financiering-van-terrorisme>
- Wil je uw personeel in het heel kort laten kennismaken me de basisverplichtingen onder de witwaswetgeving: <https://www.fsma.be/nl/animatiefilms-helpen-tussenpersonen-de-strijd-tegen-witwassen>

4

What's next?

What's next?

- **Anti Money Laundering Authority (AMLA)**
 - EU toezichthouder die boven de nationale toezichthouders komt te staan
 - Gewapend met administratieve sancties, waaronder boetes tot 5 miljoen euro of 10% van de omzet
- **AMLD 6**
- **EU single rulebook**

Thank you

Christophe Verhelst

Questions?

 03 206 85 30

 Christophe.verhelst
@argo-law.be

 www.argo-law.be

A R G O

Bijlagen

Type here the title of the presentation

Witwasmisdrijven

- 1) Terrorisme of de financiering van terrorisme
- 2) Georganiseerde misdaad
- 3) Illegale drughandel
- 4) Illegale handel in wapens, goederen en koopwaren met inbegrip van antipersoonsmijnen en/of submunitie
- 5) Mensensmokkel
- 6) Mensenhandel
- 7) Exploitatie van prostitutie
- 8) Illegaal gebruik bij dieren van stoffen met hormonale werking of illegale handel in dergelijke stoffen
- 9) Illegale handel in menselijke organen of weefsels
- 10) Fraude ten nadele van de financiële belangen van de Europese Unie
- 11) Ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd
- 12) Sociale fraude
- 13) Verduistering door personen die een openbare functie uitoefenen en corruptie
- 14) Ernstige milieucriminaliteit
- 15) Namaak van muntstukken of bankbiljetten
- 16) Namaak van goederen
- 17) Zeeroverij
- 18) Een beursmisdrijf
- 19) Het onwettig openbaar aantrekken van spaargeld
- 20) Het verlenen van bankdiensten, financiële diensten, verzekeringsdiensten of geldovermakingsdiensten of valutahandel, of enige andere gereguleerde activiteit, zonder over de voor die activiteit vereiste vergunning te beschikken of aan de toegangsvoorwaarden te voldoen
- 21) Oplichting
- 22) Misbruik van vertrouwen
- 23) Misbruik van vennootschapsgoederen
- 24) Een gijzeling
- 25) Een diefstal
- 26) Afpersing
- 27) De staat van faillissement
- 28) Informaticabedrog

Onderworpen entiteiten

- 1) Nationale Bank van België
- 2) Deposito- en Consignatiekas
- 3) Bpost
- 4) Kredietinstellingen
- 5) Verzekeringsondernemingen
- 6) Betalingsinstellingen
- 7) Uitgevers/instellingen voor elektronisch geld
- 8) Vereffeninginstellingen
- 9) Maatschappijen voor onderlinge borgstelling
- 10) Beursvennootschappen
- 11) Beleggingsondernemingen
- 12) Beheervenootschappen van instellingen voor collectieve belegging naar Belgisch recht
- 13) Alternatieve financieringsplatformen (W. 18/12/2016 tot regeling en afbakening van crowdfunding)
- 14) Marktondernemingen
- 15) Makelaars in bank- en beleggingsdiensten
- 16) Onafhankelijke financiële planners
- 17) Verzekeringsbemiddelaars mbt. levensverzekeringsproducten
- 18) Kredietgevers (consumentenkrediet en hypothecair krediet)
- 19) Personen gespecialiseerd in financieringshuur (leasing – KB 55)
- 20) Bedrijfsrevisoren
- 21) Externe accountants
- 22) Externe belastingconsulenten
- 23) Externe boekhouders en boekhouders-fiscalisten
- 24) Notarissen
- 25) Gerechtsdeurwaarders
- 26) Advocaten
 - Wanneer ze hun cliënt bijstaan bij het voorbereiden of uitvoeren van verrichtingen i.v.m.: aan- of verkoop van onroerend goed of bedrijven; beheren van geld, waardepapieren of andere activa; openen of beheren van bank-, spaar- of beleggingsrekeningen ; het oprichten, de exploitatie of het beheer van vennootschappen, trusts, stichtingen ...
 - Optreden in naam en voor rekening van hun cliënt in enigerlei financiële verrichting of verrichtingen in onroerend goed

Onderworpen entiteiten

- 27) Dienstverleners/aanbieders van vennootschapsrechtelijke diensten
- 28) Vastgoedmakelaars
- 29) Handelaren in diamant
- 30) Bewakingsondernemingen
- 31) Uitbaters van kansspelen
- 32) Profvoetbalclubs
- 33) Sportmakelaars in de voetbalsector
- 34) Koninklijke Belgische Voetbalbond
- 35) Kunsthandelaars, met inbegrip van: kunstgalerijen, veilinghuizen en organisatoren van beurzen en tentoonstellingen, en ook de natuurlijke of rechtspersonen die eigenaar of uitbater zijn van entrepots, met inbegrip van douane-entrepots of entrepots in vrijhavens, die specifiek een opslagdienst aanbieden voor kunstwerken of roerende goederen ouder dan vijftig jaar
- 36) Platformen voor de omwisseling van virtuele valuta (omwisseling van virtuele en fiduciaire valuta), en aanbieders van wallets voor virtuele valuta

Identificatie - UBO

Vennootschappen

- ✓ Natuurlijke personen die rechtstreeks of onrechtstreeks een toereikend percentage van de stemrechten of van het eigendomsbelang in deze vennootschap houden:
 - méér dan 25% van de stemrechten, de aandelen of het kapitaal van de vennootschap
 - belang gehouden door een vennootschap die onder zeggenschap staat van één of meerdere natuurlijke personen, of van meerdere vennootschappen die onder zeggenschap staan van dezelfde natuurlijke persoon of personen, van méér dan 25% van de aandelen, of van meer dan 25% van het kapitaal van de vennootschap
- ✓ Natuurlijke personen die zeggenschap hebben over deze vennootschap via andere middelen
- ✓ Natuurlijke personen die behoren tot het hoger leidinggevend personeel (bestuurders/ zaakvoerders (indien geen bovenstaande))

VZW / Stichting

- ✓ Personen die lid zijn van de raad van bestuur
- ✓ Personen die gemachtigd zijn de vereniging te vertegenwoordigen
- ✓ Personen belast met het dagelijks bestuur
- ✓ Stichters van een stichting
- ✓ Natuurlijke personen of, wanneer deze nog niet werden aangeduid, de categorie van natuurlijke personen in wier hoofdzakelijk belang de vzw of stichting werd opgericht
- ✓ Elke andere natuurlijke persoon die via andere middelen uiteindelijke zeggenschap uitoefent

Politiek Prominente Personen

- 1) Staatshoofden, regeringsleiders, ministers en staatssecretarissen
- 2) Parlementsleden of leden van soortgelijke wetgevende organen
- 3) Leden van bestuurslichamen van politieke partijen
- 4) Leden van hooggerechtshoven, grondwettelijke hoven of van andere hoge rechterlijke instanties, met inbegrip van administratieve rechterlijke instanties, die arresten wijzen waartegen geen beroep openstaat, behalve in uitzonderlijke omstandigheden
- 5) Leden van rekenkamers of van raden van bestuur van centrale banken
- 6) Ambassadeurs, consuls, zaakgelastigden en hoge officieren van strijdkrachten
- 7) Leden van het leidinggevend, toezichhoudend of bestuurslichaam van overheidsbedrijven
- 8) Bestuurders, plaatsvervangend bestuurders en leden van de raad van bestuur of bekleeders van een gelijkwaardige functie bij een internationale organisatie
- 9) De natuurlijke personen die functies uitoefenen die worden aangemerkt als prominente publieke functies door de Europese Commissie